

OPENBAAR MINISTERIE

Arrondissementsparket Rotterdam

Postbus 50956, 3007 BT Rotterdam

Wilhelminaplein 100-125

3072 AK Rotterdam

T +31 88 699 21 00

www.om.nl

5.1.2.e

5.1.2.e

Datum 5 juli 2022
Onderdeel Beleid en Strategie, Bestuurlijke en Juridische Zaken
Contactpersoon mr. 5.1.2.e
Ons kenmerk 5.1.2.e
Onderwerp Besluit op uw Woo-verzoek

Bij beantwoording de datum en contactpersoon vermelden.

Geachte heer 5.1,

In uw verzoek van 2 mei 2022, door mij ontvangen op 18 mei 2022, heeft u namens 5.1.2.e aan het Ministerie van Financiën gevraagd informatie openbaar te maken over de werkzaamheden van de Nederlandse Douane in de haven van Rotterdam, in de periode van 1 januari 2015 tot en met de dagtekening dit verzoek, waaronder:

1. alle documenten met daarin informatie over het aantal schepen en/of het aantal containers die op enigerlei wijze betrokken zijn geweest bij de inbeslagname van cocaïne;
2. alle documenten met daarin informatie over de datum en/of de hoeveelheid van de in de Rotterdamse haven in beslag genomen cocaïne;
3. alle documenten met daarin ten aanzien van een of meer schepen en/of containers waarin cocaïne is aangetroffen en in beslag genomen informatie over (a) de rederij van het schip dat de container(s) vervoerde, (b) het containernummer van de container(s), (c) de haven van herkomst van de container(s) en/ of (d) de eindbestemmingshaven van de container(s).

5.1.2.e beoogt met dit openbaarmakingsverzoek een overzicht te verkrijgen van alle individuele beslagnames van cocaïne in de haven van Rotterdam in de periode 2015 tot en met de dagtekening van dit verzoek.

Ten aanzien van elke individuele inbeslagname wil Bloomberg de beschikking krijgen over

- (i) de datum van de inbeslagname;
- (ii) de hoeveelheid in beslag genomen cocaïne;
- (iii) het nummer van de container;
- (iv) rederij van het schip;
- (v) de haven van vertrek;
- (vi) de haven van bestemming.

5.1.2.e heeft voorts aangegeven dat als er een bestaand overzicht is met deze informatie, zij dit overzicht graag ontvangt.

Op 18 mei 2022 heeft het Parket-Generaal u bericht dat uw Woo-verzoek bij het Openbaar Ministerie behoort en dat uw verzoek verder zal worden behandeld door de zaaksbehandelaar van het Arrondissementsparket Rotterdam. Daarbij is medegedeeld dat uw verzoek binnen vier weken na de ontvangst van het verzoek wordt beoordeeld. Het Woo-verzoek is door mij ontvangen op 18 mei 2022. Dit betekent dat de 4-weken termijn vanaf 18 mei 2022 ingaat. Bij brief van 14 juni 2022 heb ik aangegeven dat het niet lukt om binnen de termijn van vier weken te reageren op uw verzoek. Ik heb derhalve de beslistermijn verdaagd met twee weken.

1. Wettelijk kader

Ik behandel uw verzoek als een verzoek op grond van de Wet open overheid (Woo). De relevante wetsartikelen treft u aan in bijlage 1 bij dit besluit.

2. Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek heb ik navraag gedaan bij de officier van justitie die zich binnen het Hit And Run Cargo team (hierna: HARC-team) bezig houdt met de opsporing en vervolging van grote ondermijningsonderzoeken in en rondom de Rotterdamse haven. Het HARC-team is een samenwerkingsverband van Douane, FIOD, Zeehavenpolitie en het Openbaar Ministerie in Rotterdam. Het HARC-team is opgericht om gezamenlijk de drugsmokkel in Rotterdam te bestrijden.

Bij de inventarisatie is gebleken dat het Openbaar Ministerie beschikt over overzichten van elke individuele inbeslagname van drugs over de jaren 2015 tot aan de datum van het verzoek, maar dat in deze overzichten niet alle informatie vermeld staat waar u specifiek om verzoekt. In de overzichten is per afzonderlijke zaak de volgende informatie opgenomen:

- Datum inbeslagname;
- Hoeveelheid inbeslaggenomen drugs;

De overige informatie waarom u verzoekt wordt geverbaliseerd ten behoeve van (strafrechtelijke) onderzoeken en wordt niet opgenomen in de (bestaande) overzichten van drugsvangsten van het team.

3. In kennisstelling betrokken belanghebbenden

Omdat er sprake is van een samenwerkingsverband heeft de officier van justitie de betrokken partners binnen het HARC-team in kennis gesteld van het ingediende WOO-verzoek en het (voorgenomen) besluit.

4. Besluit

Ik besluit de door u gevraagde informatie, verwerkt in de overzichten en/of in de processen-verbaal van de individuele zaken, in het geheel niet openbaar te maken. In de eerste plaats omdat de door u gevraagde gegevens niet onder het bereik van de Woo vallen, dan wel (subsidiar) omdat openbaarmaking van de door u gevraagde informatie met toepassing van de uitzonderingsgronden van de Woo dient te worden geweigerd.

U heeft het Openbaar Ministerie tevens verzocht om de informatie die niet voor openbaarmaking voor eenieder in aanmerking komt, uitsluitend aan u te verstrekken ten behoeve van journalistiek onderzoek.

Dit verzoek vat ik op als een verzoek op grond van 5.7 Woo. In deze bepaling is een discretionaire bevoegdheid vastgelegd (een zogenoemde 'kan-bepaling'). Aan de toepassing van deze bepaling kan een bestuursorgaan voorwaarden verbinden.

Ik wijs dit verzoek af. In de eerste plaats omdat deze informatie niet onder het bereik van de Woo valt, nu voor deze informatie een of meerdere bijzondere openbaarmakingsregelingen gelden, die derogeren aan de werking van de Woo. Indien en voor zover de gevraagde informatie wel onder het bereik van de Woo valt, ben ik (subsidiar) van oordeel dat het Openbaar Ministerie niet aan uw verzoek op grond van artikel 5.7 Woo kan meewerken, omdat de vertrouwelijkheid van de gevraagde informatie onvoldoende kan worden gewaarborgd en bekendwording van de door u gevraagde informatie verstrekkinge gevolgen zou hebben voor zowel het Openbaar Ministerie, alsook voor de betrokken belanghebbenden. Een eventuele geheimhoudingsverklaring die als voorwaarde aan de toepassing van artikel 5.7 van de Woo kan worden gesteld, dekt het risico van eventuele openbaarmaking onvoldoende.

Voor de motivering van de toepassing van de bijzondere openbaarmakingsregeling, dan wel voor de gebruikte uitzonderingsgronden onder de Woo, verwijst ik u naar het onderdeel 'overwegingen' hieronder.

5. Overwegingen

Bijzondere openbaarmakingsregelingen

Als algemene openbaarmakingsregeling wijkt de Woo voor bijzondere openbaarmakingsregelingen. Wanneer een van deze bijzondere openbaarmakingsregelingen van toepassing is, derogeert deze aan de werking van Woo. De bijzondere openbaarmakingsregelingen zijn opgenomen in de bijlage bij artikel 8.8 van de Woo.

Op de door u gevraagde documenten is de Woo, als algemene openbaarheidsregeling, niet van toepassing omdat de informatie in deze documenten vallen onder het regiem van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (hierna: Wjsg), de Wet politiegegevens (hierna: Wpg), en/of onder artikel 365 Wetboek van Strafvordering.

Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg)

In de bijlage bij artikel 8.8 van de Woo is onder meer vermeld dat de titels 2 tot en met 3b van de Wjsg worden aangemerkt als een bijzondere openbaarmakingsregeling die derogeert aan de werking van de Woo. Deze titels zien op de verwerking van justitiële en strafvorderlijke gegevens, alsook op de verwerking van tenuitvoerleggingsgegevens en van gerechtelijke strafgegevens. Onder strafvorderlijke gegevens wordt verstaan 'persoonsgegevens of gegevens over een rechtspersoon die zijn verkregen in het kader van een strafvorderlijk onderzoek en die het openbaar ministerie in een strafdossier of langs geautomatiseerde weg in een gegevensbestand verwerkt'.¹

Het OM gaat ervan uit dat de wetgever, door de Wjsg als bijzondere openbaarmakingsregeling aan te merken, heeft bedoeld strafvorderlijke gegevens vanwege hun bijzondere aard en de belangen van opsporing en vervolging te beschermen.

De door u gevraagde gegevens met betrekking tot de nummers van de containers en de rederijen van de betrokken schepen betreffen gegevens die in het kader van een strafvorderlijk kader door het Openbaar Ministerie zijn verkregen en die betrekking hebben op persoonsgegevens van een rechtspersoon, dan wel herleidbaar zijn tot rechtspersonen en/of natuurlijke personen. Dit maakt dat die gegevens strafvorderlijke gegevens zijn als bedoeld in de Wjsg. Deze informatie valt derhalve buiten de reikwijdte van de Woo.

¹ Artikel 1, aanhef en onder b, van de Wjsg

Ook algemene gegevens, waarmee op zichzelf beschouwd niet de identiteit van een (rechts)persoon is te achterhalen, kunnen als strafvorderlijke gegevens worden aangemerkt als deze gegevens alleen of in combinatie met andere gegevens zo kenmerkend zijn voor een natuurlijke persoon of rechtspersoon dat deze daarmee kan worden geïdentificeerd. Ik verwijs u in dit kader naar een uitspraak van de Afdeling van Bestuursrecht van de Raad van State van 22 mei 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA0634. Deze uitspraak heeft betrekking op politiegegevens op grond van de Wpg, maar kan analoog toegepast worden op strafvorderlijke gegevens op grond van de Wjsg.

In het concrete geval kunnen dergelijke (algemene) gegevens dus ook de door u gevraagde informatie betreffen (de datum van de inbeslagname, de hoeveelheid in beslag genomen cocaïne, het nummer van de container, de rederij van het schip, de haven van vertrek en de haven van bestemming). Deze gegevens kunnen, eventueel in combinatie met andere gegevens, zo kenmerkend zijn voor een natuurlijke persoon of rechtspersoon dat deze daarmee kan worden geïdentificeerd. Om die reden is ter zake deze gegevens de Woo niet van toepassing.

Wet Politiegegevens (Wpg)

In de bijlage bij artikel 8.8 van de Woo is onder meer vermeld dat de artikelen 3, derde lid en artikel 7 van de Wpg worden aangemerkt als een bijzondere openbaarmakingsregeling die derogeert aan de werking van de Woo.

Bij de beoordeling of gegevens als politiegegevens dienen te worden aangemerkt, is onder meer bepalend of die gegevens een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon betreffen. Daarbij dient, met inachtneming van de specifieke context van plaats, tijd en aantal betrokken personen, te worden beoordeeld of die gegevens alleen of in combinatie met andere gegevens zo kenmerkend zijn voor een persoon dat deze daarmee kan worden geïdentificeerd. Bij deze beoordeling mogen alle middelen worden betrokken waarvan mag worden aangenomen dat zij redelijkerwijs door de verantwoordelijke dan wel enig ander persoon zijn in te zetten om die persoon te identificeren.

Ook algemene gegevens, waarmee op zichzelf beschouwd niet de identiteit van een persoon is te achterhalen, kunnen als politiegegevens worden aangemerkt als wordt verzocht om gegevens over een met naam genoemde persoon en deze gegevens in combinatie met het verzoek kan leiden tot identificatie van de betreffende persoon. Ik verwijs u in dit kader naar een uitspraak van de Afdeling van Bestuursrecht van de Raad van State van 22 mei 2013 (vindplaats: ECLI:NL:RVS:2013:CA0634).

In het concrete geval kunnen dergelijke (algemene) gegevens dus ook de door u gevraagde informatie betreffen (de datum van de inbeslagname, de hoeveelheid in beslag genomen cocaïne, het nummer van de container, de rederij van het schip, de haven van vertrek en de haven van bestemming). Deze gegevens kunnen, eventueel in combinatie met andere gegevens, zo kenmerkend zijn voor een natuurlijke persoon of rechtspersoon dat deze daarmee kan worden geïdentificeerd. Om die reden is ter zake deze gegevens de Woo niet van toepassing.

Artikel 365 Wetboek van Strafvordering

Een aantal zaken waarover u om informatie heeft gevraagd betreffen zaken waarin een verdachte inmiddels is gedagvaard en de zaak onder de rechter ligt, dan wel reeds door de rechter is afgedaan. Informatie uit deze zaken kan niet via de Woo worden verkregen, nu voor informatie uit die strafzaken een bijzondere openbaarmakingsbepaling genoemd onder artikel 365, leden 4 en 5, van het Wetboek van Strafvordering van toepassing is. Deze bijzondere openbaarmakingsregeling is opgenomen in de bijlage bij artikel 8.8 van de Woo.

Artikel 365 Sv ziet op de verstrekking van vonnissen en strafdossiers. Op grond van het vierde lid van artikel 365 Sv verstrekt de voorzitter desgevraagd een afschrift van het vonnis en het proces-verbaal der terechtzitting aan ieder ander dan de verdachte of zijn raadsman, tenzij verstrekking naar het oordeel van de voorzitter ter bescherming van de belangen van degene ten aanzien van wie het vonnis is gewezen of van derden die in het vonnis of in het proces-verbaal worden genoemd, geheel of gedeeltelijk dient te worden geweigerd. In het laatste geval kan de voorzitter een geanonimiseerd afschrift of uittreksel van het vonnis en het proces-verbaal verstrekken. Ingevolge het vijfde lid zijn onder het vonnis begrepen de stukken die aan de uitspraak zijn gehecht. Van anderen tot het strafdossier behorende stukken wordt geen afschrift of uittreksel verstrekt.

Dit betekent dat op het gehele strafdossier die onder de rechter heeft gelegen de Woo niet van toepassing is.

Uitzonderingsgronden in de Woo

Indien en voor zover kan worden gesteld dat de aan de Woo derogerende openbaarmakingsregelingen niet van toepassing zijn op de door u gevraagde informatie, dient openbaarmaking van de door u gevraagde informatie te worden geweigerd op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c en onder i van de Woo.

Opsporing en vervolging van strafbare feiten (5.1.2.c Woo)

Van een aantal specifieke zaken is informatie met betrekking tot de datum van inbeslagname van drugs en de hoeveelheid inbeslaggenomen drugs geopenbaard middels persberichten door het Arrondissementsparket Rotterdam. Echter geldt voor een deel van de zaken dat nog niet is besloten of er tot vervolging over wordt gegaan, dan wel dat er reeds tot vervolging over is gegaan, maar er nog geen onherroepelijk besluit van de rechter is. In die gevallen zou het openbaren van de door u gevraagde informatie, eventueel in combinatie met andere (reeds openbare) informatie, tot negatieve gevolgen kunnen leiden en het belang van opsporing en/of vervolging kunnen frustreren.

Ten eerste kan bij het openbaren van dergelijke informatie vroegtijdig inzicht worden gegeven in lopende of nog te starten strafrechtelijke onderzoeken, wat het belang van opsporing en vervolging kan frustreren.

Ten tweede kunnen deze gegevens, eventueel in combinatie met andere (reeds openbare) gegevens, herleidbaar zijn naar rechtspersonen (rederijen) en/of de daarbij werkende natuurlijke personen. Personen binnen het criminele circuit kunnen met die informatie buitensporige acties ondernemen jegens die personen. Dergelijke acties kunnen de opsporing en vervolging van strafbare feiten door politie en justitie frustreren. Door criminele druk zouden bijvoorbeeld bij de rederij of op het schip werkzame natuurlijke personen in de huidige onderzoeken - uit angst voor repressie - niet meer openlijk willen en/of kunnen verklaren bij de politie, dan wel bij de rechter.

Daar komt bij dat het openbaar maken van informatie betreffende een onderzoek zoals het onderzoek naar de HARC-zaken in kwestie, tot gevolg kan hebben dat de rederijen minder snel bereid zijn om hun medewerking te verlenen aan toekomstige onderzoeken of dat zij in die onderzoeken terughoudender zullen zijn in wat zij verklaren, bijvoorbeeld uit angst voor repressie uit het criminele circuit.

Voorts speelt mee dat in veel van de zaken geen bewijs is dat de bemanning of de rederij actief betrokken is geweest bij het begaan van het strafbare feit. Vaak worden rederijen misbruikt en hebben zij geen weet van smokkelwaar aan boord van het schip. Openbaarmaking van de namen van de rederijen zou kunnen leiden tot reputatieschade en tot stigmatisering. Dit kan ook tot gevolg hebben dat de rederijen minder snel bereid zijn om hun medewerking te verlenen aan toekomstige onderzoeken.

Ten derde geldt dat het openbaar maken van de door u gevraagde informatie als gevolg zal of kan hebben dat aan het criminele circuit een integraal inzicht wordt gegeven welke partijen drugs door de douane en/of politie en justitie zijn onderschept, en dus ook welke partijen drugs niet. Dit versterkt de

informatiepositie van criminele partijen. Aan de hand van deze informatie (en de verdere analyse daarvan) kunnen criminelen hun strategie aanpassen ten einde onderschepping van de drugstransport in de toekomst te minimaliseren en de opsporing en vervolging te voorkomen.

Tot slot (en ten vierde) geldt dat het geheel openbaar maken van de betreffende informatie afbreuk doet aan een specifieke opsporingsstrategie- en tactiek. Daarmee wordt aldus het belang van opsporing (en zodoende de vervolging) in andere zaken en in het algemeen gefrustreerd. Overigens geldt hierbij dat het bekend maken en motiveren van voornoemde specifieke opsporingsstrategie- en tactiek op zichzelf ook het belang van opsporing (en zodoende de vervolging) in het algemeen kan frustreren. Door de Afdeling Bestuursrechtsspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) is meerdere malen beslist dat indien een oordeel niet (verder) is te motiveren zonder prijs te geven wat het bestuursorgaan aan de openbaarheid heeft mogen onthouden, met een verwijzing naar de desbetreffende uitzonderingsgrond kan (en moet) worden volstaan.²

Goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen (5.1.2.i)

Het verstrekken van informatie blijft voorts achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.

Hiermee wordt onder meer bedoeld informatie die betrekking heeft op de procespositie in (te verwachten) gerechtelijke procedures. Ik verwijs hiervoor naar de argumenten die zijn aangedragen in het tweede punt ten aanzien van de hierboven genoemde uitzonderingsgrond onder 5.1.2.c Woo. Indien de informatie waarom verzocht openbaar zou worden gemaakt, kan dat tot gevolg hebben dat betrokkenen in de toekomst terughoudender worden met het afleggen van verklaringen bij vergelijkbare onderzoeken. Dat zal ten koste gaan van de kwaliteit van dergelijke onderzoeken en daarmee van het goed functioneren van de overheid.³

Alles overziend dient het te beschermen belang van opsporing en vervolging, alsook het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen zwaarder te wegen dan het publieke/algemene belang van openbaarmaking, nu anders de opsporing en

² Zie bijvoorbeeld ABRvS 21 augustus 2002, AB 2003, 42; ABRvS 31 maart 2004, AB 2004, 159

³ Kamerstukken II 2019/20, 35112, nr. 9, p. 46-50; zie bijvoorbeeld ABRvS 20 april 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BQ1879, in het bijzonder rechtsoverweging 2.6.4; ABRvS 25 oktober 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2883.

vervolging van ondermijnende criminaliteit kan worden gefrustreerd en het goed functioneren van de Staat in het gedrang kan komen.

Ik merk hierbij op dat niet bewezen dient te worden dat de openbaarmaking van bepaalde informatie ook daadwerkelijk zal leiden tot het frustreren van opsporing en vervolging van strafbare feiten en het goed functioneren van de overheid. Voldoende is als aannemelijk wordt gemaakt dat dit gevolg zou kunnen optreden bij het openbaren van bepaalde informatie.

Nadere motivering om geen toepassing te geven aan artikel 5.7 Woo Voor zover artikel 5.7 Woo al op de gevraagde informatie van toepassing is, kan het Openbaar Ministerie, gelet op bovengenoemde overwegingen, niet meewerken aan dit verzoek. De vertrouwelijkheid van de door u gevraagde informatie kan zelfs bij inzage onder geheimhouding onvoldoende worden gewaarborgd. Openbaarmaking van de gevraagde informatie zou voor de opsporing en de vervolging van de HARC-zaken, voor de veiligheid van betrokken rederijen en voor het goed functioneren van de Staat verstrekende en onomkeerbare gevolgen kunnen hebben.

5. Publicatie

Dit besluit wordt op www.om.nl gepubliceerd.

Hoogachtend,
de minister van Justitie en Veiligheid,
namens de minister,
het College van procureurs-generaal,
namens het College,

5.1.2.e

Een ieder die door een beschikking rechtstreeks in zijn belangen is getroffen kan hiertegen, binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt, een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: De Minister van Veiligheid en Justitie, p.a. het College van procureurs-generaal, t.a.v. de afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken, Postbus 20305, 2500 EH Den Haag.